

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

STAAT VAN DE INSTELLING MBO

Stg. Hout- & Meubileringscoll. Hout- en Meubileringscollege

Plaats : Rotterdam
Bestuursnummer : 40737
BRIN nummer : 02PG
Onderzoeksnummer : 282059
Datum onderzoek : 9 - 26 maart 2015
Datum vaststelling : 6 juli 2015

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	CONCLUSIE EN VERVOLGTOEZICHT	7
2.1	Conclusie	7
2.2	Vervolgtoezicht	7
3	INSTELLINGSBREDE RESULTATEN	9
3.1	Oordeel kwaliteitsborging op instellingsniveau	9
3.2	Financiële continuïteit	11
3.3	Risicobepaling	13
4	RESULTATEN PER OPLEIDING	15
4.1	Interieuradviseur	15
4.2	Verkoper (Verkoper detailhandel)	20
4.3	Werkvoorbereider houtbranche (Werkvoorbereider timmerindustrie)	26
5	BIJLAGEN	33
	Bijlage I Normeringen kwaliteitsgebieden	33
	Bijlage II Overzicht bc-id	35

1 INLEIDING

In dit rapport staan de uitkomsten van het onderzoek naar de Staat van de instelling, dat de Inspectie van het Onderwijs van 09-03-2015 tot en met 16-04-2015 heeft uitgevoerd bij het Hout- en Meubileringscollege. De inspectie baseert zich op het Toezichtkader bve 2012 en het Addendum 2015 (zie www.onderwijsinspectie.nl).

Het Hout- en Meubileringscollege (hierna: HMC) is een vakinstelling met ruim 3000 studenten en circa 30 opleidingen. De instelling heeft een onderwijslocatie in Amsterdam en een locatie in Rotterdam. Dit onderzoek heeft betrekking op het middelbaar beroepsonderwijs.

Het onderzoek is gestart met een analyse van informatie over de instelling, zoals het jaarverslag, opbrengstgegevens, uitkomsten tevredenheidsonderzoek en signalen. Aanvullend is bij drie opleidingen een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd (zie tabel hieronder) en is de kwaliteitsborging van de instelling onderzocht. Op locatie zijn onderwijsactiviteiten geobserveerd, documenten onderzocht en gesprekken gevoerd. Er is gesproken met studenten, vertegenwoordigers van de studentenraad, docenten, kwaliteitszorgmedewerkers, management en het college van bestuur.

Als onderdeel van het onderzoek is ook een financiële risicoanalyse uitgevoerd. De inspectie heeft daarvoor de jaarstukken 2013 en aanvullend opgevraagde (toekomstgerichte) financiële gegevens geanalyseerd en hierover een gesprek gevoerd met het college van bestuur, de directeur stafafdelingen en het hoofd financiën.

De kwaliteitsonderzoeken zijn uitgevoerd bij de volgende opleidingen:

Gebied Opbrengsten	Gebied Onderwijsproces, Kwaliteitsborging en Wettelijke vereisten	Gebied Examinering en diplomering	Leerweg, niveau, locatie
bc084	90940, Interieuradviseur	90940, Interieuradviseur	leerweg bol, niveau 4, locatie Erasmuspad 10 te Rotterdam
bc222	93751, Verkoper (Verkoper detailhandel)	93751, Verkoper (Verkoper detailhandel)	leerweg bol, niveau 2, locatie Arlandaweg 173, Amsterdam

bc235	94652, Werkvoorbereider houtbranche (Werkvoorbereider timmerindustrie)	94652, Werkvoorbereider houtbranche (Werkvoorbereider timmerindustrie)	leerweg bol, niveau 4, locatie Erasmuspad 10, Rotterdam
-------	--	--	--

In dit rapport starten we met de conclusie van het onderzoek en geven we vervolgens aan of er sprake is van vervolgtoezicht (hoofdstuk 2). Daarna volgen de toelichting op de beoordeling van de kwaliteitsborging op instellingsniveau (indien onderzocht), de financiële continuïteit en de risicobepaling (hoofdstuk 3). Vervolgens is per onderzochte opleiding het resultaat van het kwaliteitsonderzoek beschreven (hoofdstuk 4). De normering van de eerste vijf kwaliteitsgebieden is als bijlage opgenomen.

2 CONCLUSIE EN VERVOLGTOEZICHT

In dit hoofdstuk staat de conclusie van het onderzoek naar de Staat van de instelling en beschrijven we het vervolg. Het vervolg is bepaald op basis van het aantal geconstateerde risico's voor de onderwijskwaliteit (geen, enkele of veel) in combinatie met het niveau van de kwaliteitsborging van de instelling (goed, voldoende, onvoldoende, slecht). De toelichting op de risicobepaling en de toelichting op de beoordeling van de kwaliteitsborging staan in hoofdstuk 3.

2.1 Conclusie

Zijn er mogelijke risico's voor de onderwijskwaliteit?

We zien geen risico's voor de kwaliteit van het onderwijs. Deze risicobepaling is gebaseerd op een risico-inschatting voor de kwaliteit van het onderwijs, de examinering, de opbrengsten, de tevredenheid van studenten, medewerkers en werkgevers, de stabiliteit van organisatie en management en de financiële continuïteit.

Wat is de stand van de kwaliteitsborging van de instelling?

We concluderen dat de kwaliteitsborging op instellingsniveau bij het HMC voldoende is.

We gaan ervan uit dat de instelling voldoende zicht heeft op de onderwijskwaliteit en in staat is om ook in de toekomst de risico's voor de onderwijskwaliteit te voorkomen, dan wel vroegtijdig te signaleren en te verhelpen.

2.2 Vervolgtoezicht

Het onderzoek naar de Staat van de instelling geeft aanleiding tot vervolgtoezicht, maar niet tot aanvullend vervolgtoezicht. Extra toezichtactiviteiten zullen geen nieuwe informatie opleveren, omdat we de risico's voldoende in beeld hebben.

Vervolgtoezicht naar aanleiding van onderzoek kwaliteitsborging instellingsbreed

We voeren geen vervolgtoezicht uit naar de kwaliteitsborging van de instelling, omdat de instelling voldoet aan de wettelijke vereiste (WEB, art. 1.3.6).

De financiële risicoanalyse geeft geen aanleiding tot het aanpassen van het financiële continuïteitstoezicht. De inspectie kent daarom opnieuw het basisarrangement toe aan de instelling.

Dit besluit is gebaseerd op de door de instelling zelf verzamelde en verstrekte informatie en de toelichtingen daarop. De inspectie heeft geen controlewerkzaamheden op de informatie verricht. Ook heeft de inspectie de volledigheid en/of de juistheid van de gegevens in de (financiële) administratie van de instelling niet onderzocht. Het onderzoek is niet te kwalificeren als een accountantsonderzoek.

Vervolgtoezicht naar aanleiding van de onderzochte opleidingen

Voor het onderzoek naar de Staat van de instelling hebben we drie opleidingen onderzocht (zie de tabel in 1 Inleiding).

We voeren bij twee opleidingen geen vervolgtoezicht uit, omdat we alle kwaliteitsgebieden als voldoende hebben beoordeeld. Bij één opleiding voeren we wel vervolgtoezicht uit, omdat we niet alle kwaliteitsgebieden als voldoende hebben beoordeeld. Het vervolgtoezicht richt zich op de geconstateerde tekortkomingen binnen de onvoldoende kwaliteitsgebieden.

In onderstaand schema is het vervolgtoezicht te lezen. We voeren dit vervolgtoezicht zo veel mogelijk gelijktijdig uit.

Werkvoorbereider houtbranche (Werkvoorbereider timmerindustrie), 94652		
Beoordeling	Toezichtvorm	Vervolgtoezicht
Kwaliteit onderwijs-proces is onvoldoende (zwak onderwijs).	Aangepast toezicht vanwege zwak onderwijs.	<ul style="list-style-type: none"> • Na circa een jaar onderzoek naar kwaliteitsverbetering. • Bij het onderzoek naar kwaliteitsverbetering wordt ook het kwaliteitsgebied 6 'kwaliteit van het leraarschap' onderzocht.
Kwaliteitsborging is onvoldoende.	Aangepast toezicht vanwege niet-naleving van artikel 1.3.6 van de WEB.	<ul style="list-style-type: none"> • Circa een jaar na het definitieve rapport beoordelen wij de kwaliteitsborging opnieuw.

3 INSTELLINGSBREDE RESULTATEN

In dit hoofdstuk informeren wij u over de beoordeling van de kwaliteitsborging op instellingsniveau en onderbouwen wij ons oordeel. Daarna lichten we (alleen als deze is uitgevoerd) de financiële risicoanalyse en vervolgens de risicobepaling toe.

3.1 Oordeel kwaliteitsborging op instellingsniveau

In onderstaande tabel staat de beoordeling van de kwaliteitsborging. Dit oordeel is gebaseerd op de beoordeling van de onderliggende aspecten. De normering staat in bijlage I.

Kwaliteitsgebied	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht
4 Kwaliteitsborging		•		

Gebied 4: Kwaliteitsborging	Voldoende	Onvoldoende
4.1 Sturing *	•	
4.2 Beoordeling *	•	
4.3 Verbetering en verankering *	•	
4.4 Dialoog en verantwoording	•	

De aspecten met een * zijn kernaspecten, zie bijlage I voor normering per gebied.

Beschouwing

De kwaliteitsborging op instellingsniveau bij het HMC is beoordeeld als voldoende. Aan alle aspecten is voldaan. Het bestuur heeft voldoende zicht op de kwaliteit van de opleidingen en op de eventuele risico's.

De sturing beoordelen we als voldoende. De A3-jaarplansystematiek die op alle lagen van de instelling wordt gehanteerd zorgt voor een samenhangende planvorming. De succesbepalende factoren (sbf's) in de plannen zijn afgeleid van de strategische beleidsdoelstellingen zoals geformuleerd in de missie en visie in het Beleidsplan HMC 2013-2018. De betrokkenen op alle niveaus binnen de organisatie kunnen ook eigen aanvullende sbf's in de plannen opnemen. Aan elke sbf zijn acties gekoppeld en er is duidelijk aan welke norm voldaan moet worden. Deze normen zijn uitgedrukt in resultaatbeschrijvingen en tussentijds wordt in procentuitdrukkingen zichtbaar gemaakt in hoeverre aan die norm wordt voldaan. Een aandachtspunt hierbij is dat niet alle sbf's even concreet en meetbaar zijn geformuleerd waardoor het niet altijd duidelijk is wanneer de norm precies is behaald. Op enkele punten kunnen de normen scherper gesteld worden.

Naast deze jaarplansystematiek beschikt de instelling over sturingsinformatie in het Dashboard over onder meer voortijdig schoolverlaten, ziekteverzuim personeel en studenten, opbrengstgegevens, tevredenheidsmetingen en financiële gegevens.

De beoordeling is voldoende omdat het HMC regelmatig, aan de hand van een terugkerende cyclus de voortgang en realisatie van de gestelde doelen beoordeelt. Naast de metingen ten behoeve van het Dashboard en de jaarplannen om de voortgang te beoordelen, heeft het HMC een audit uitgevoerd onder leiding van een extern deskundige op alle kwaliteitsgebieden van het inspectiekader. Daarnaast zijn er zogenaamde beleidstafels georganiseerd: een dag waarbij alle medewerkers mee konden praten over de sbf's uit de jaarplannen. Het doel van de beleidstafels is om met input vanuit de teams de sbf's, indien nodig, aan te scherpen. Tenslotte houden de teams zelfevaluaties waarin alle aspecten van het inspectiekader terugkomen. De zelfevaluaties leveren eveneens een bijdrage aan de sbf's van de jaarplannen. Een aandachtspunt is de integrale analyse van de verschillende metingen en de samenhang hiervan met de A3-jaarplannen. Omdat deze jaarplansystematiek pas twee jaar operationeel is, is HMC nog op zoek naar een juiste volgordelijkheid om alle onderdelen optimaal in samenhang te kunnen beoordelen. Daarbij is het van belang dat wordt voorkomen dat de slager te veel zijn eigen vlees keurt. Met andere woorden: met de huidige manier van analyseren, veelal het bespreken van eventuele risico's binnen de teams, is er een kans dat men niet altijd tot de kern van een probleem doordringt. Het HMC zou zich een nog vollediger beeld kunnen vormen van de kwaliteit van het onderwijs met een meer integrale analyse op instellingsniveau waarbij de objectiviteit nog sterker geborgd is.

De verbetering en verankering beoordelen we als voldoende omdat met de invoering van het A3-jaarplansysteem elke medewerker betrokken is bij de kwaliteitsborging. Ondersteunend aan en aanvullend op de jaarplansystematiek en het Dashboard is de uitgebreide overlegstructuur. De lijnen zijn kort; tussen alle gremia vindt structureel en regelmatig overleg plaats over de voortgang van de plannen. Hierbij speelt ook de afdeling kwaliteitszorg een rol. Deze heeft een signalerende functie en vormen een verbinding tussen de teams en teamleiders en de directeuren waardoor mogelijke omissies tijdig in beeld zijn. In het verlengde van het beter inrichten van de (integrale) analyses bij de beoordeling, bestaat bij de verbeteringen de kans dat deze wellicht niet altijd aansluiten op de daadwerkelijke tekortkomingen.

De dialoog en verantwoording beoordelen we als voldoende omdat interne en externe belanghebbenden worden betrokken bij de dialoog over de kwaliteit en de verbetering daarvan. Intern legt het college van bestuur verantwoording af aan de raad van toezicht. Voor de dialoog met studenten is een studentenraad ingericht, bestaande uit twee locatiedeelraden. Het HMC onderhoudt intensief contact met het bedrijfsleven. Zo worden enkele opleidingen verzorgd op nadrukkelijk verzoek vanuit 'het veld'. Daarnaast hebben vertegenwoordigers uit bedrijfsleven zitting in de HMC-brede examencommissies. Ook legt het HMC verantwoording af middels het jaarverslag.

Onderwijstijd

De kwaliteitsborging met betrekking tot onderwijstijd is voldoende. De instelling stuurt voldoende op het naleven van de wettelijke bepalingen over onderwijstijd. De instelling houdt daardoor op een effectieve wijze zicht op het naleven van deze wettelijke bepalingen.

De instelling maakt gebruik van de mogelijkheid om af te wijken van de wettelijke urennorm bij de opleiding Pianotechnicus. Vanwege de specialistische aard van de opleiding heeft het college van bestuur het besluit genomen af te wijken van de onderwijstijdnorm. De studentenraad is geraadpleegd over dit besluit en heeft ermee ingestemd. Hiermee wordt voldaan aan de voorwaarden om af te wijken van de wettelijke urennorm voor zover wij dit in dit onderzoek hebben kunnen constateren.

3.2 Financiële continuïteit

Uit de financiële risicoanalyse blijken geen verhoogde financiële risico's. Er zijn geen aanwijzingen dat het door de instelling verzorgde onderwijs wegens de financiële continuïteit binnen afzienbare termijn in het geding is.

In onderstaande tabel wordt met enkele kengetallen de financiële ontwikkeling van het HMC in de periode 2011 tot en met 2016 afgezet tegen de signaleringsgrenzen. De inspectie hanteert deze signaleringsgrenzen om mogelijke risico's voor de financiële continuïteit te detecteren. De kengetallen tot en met 2013 zijn door Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) ontleend aan de door de instellingsaccountant gecontroleerde jaarrekeningen. De kengetallen vanaf 2014 zijn ontleend aan de in de jaarstukken 2013 opgenomen continuïteitsparagraaf.

Kengetallen	Realisatie			Begroting			Signaleringsgrenzen
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Solvabiliteit II	0,84	0,84	0,83	0,88	0,83	0,75	< 0,30
Liquiditeit	2,85	3,38	3,21	2,01	0,64	0,59	< 0,50
Rentabiliteit	6,6	3,5	3,5	7,8	8,7	4,0	Meerjarig negatief

Het HMC is in 2014 gestart met het realiseren van nieuwe huisvesting in Rotterdam. Het gaat om een totale investering van circa € 20,4 miljoen. Volgens de meerjarenbegroting, die opgenomen is in de jaarstukken 2013, zou de instelling vanaf 2015 een langlopende lening ten behoeve van de nieuwbouw aantrekken. Gezien de gunstige ontwikkelingen van de kasstromen verwacht het college van bestuur echter te kunnen volstaan met een overbruggingskrediet van maximaal € 2 miljoen. Het overige deel van de investeringen wordt met eigen middelen gefinancierd. Dit leidt tot een forse, maar tijdelijke afname van de liquiditeit. In de kengetallen in bovenstaande tabel is het aantrekken van een langlopende lening verwerkt. Aangezien het overbruggingskrediet nog niet in de door het HMC opgestelde interne meerjarenraming tot en met 2018 is verwerkt, is deze raming niet in bovenstaande tabel opgenomen.

De solvabiliteit blijft naar verwachting ruim boven de signaleringsgrens. De afgelopen jaren lag de rentabiliteit fors boven de signaleringsgrens. Het geprognosticeerde resultaat 2014 bedraagt €2,5 miljoen en is daarmee €0,6 miljoen positiever dan begroot. De instelling verwacht ook tot en met 2018 steeds een positieve rentabiliteit.

De in onderstaande tabel opgenomen studentenaantallen zijn tot en met 2014 ontleend aan duo.nl en voor de daaropvolgende jaren aan de door HMC opgestelde meerjarenraming aantal studenten 2015-2018.

	Realisatie			Begroting		
	1-10 2012	1-10 2013	1-10 2014 voorlopig	1-10 2015	1-10 2016	1-10 2017
studentenaantallen	3.081	3.032	3.133	3.269	3.306	3.363

Het leerlingaantal van het HMC is in 2014 toegenomen. Het college van bestuur verwacht dat de groei tot 2017 zal doorzetten waarna het studentenaantal stabiliseert.

3.3 Risicobepaling

Het onderzoek heeft geleid tot de volgende risicobepaling:

	Geen	Enkele	Veel
0 Mate van risico's	•		

Deze risicobepaling is gebaseerd op een risico-inschatting voor de kwaliteit van het onderwijs, de examinering, de opbrengsten, de tevredenheid van studenten, medewerkers en werkgevers, de stabiliteit van organisatie en management en de financiële continuïteit. Hierna volgt de toelichting.

Kwaliteit onderwijs

We schatten het risico voor de kwaliteit van het onderwijs in als geen tot gering ondanks de onvoldoende beoordeling bij één van de drie steekproefopleidingen. De tekortkomingen bij deze opleiding zijn zodanig specifiek dat de uitkomsten van het onderzoek niet als risico doorgetrokken kunnen worden naar andere opleidingen. Daarnaast geven tevredenheidsmetingen en de toezichthistorie ook geen aanleiding de inschatting bij te stellen; bij de vorige Staat van de instelling in 2012 waren alle steekproefopleidingen voldoende. Bovendien zijn er geen lopende onderzoeken die voortkomen uit het verleden.

Kwaliteit examinering

We schatten het risico voor de kwaliteit van de examinering in als geen tot gering. Alle drie de steekproefopleidingen hebben een voldoende voor dit gebied, zowel voor het exameninstrumentarium als voor de diplomering. Er zijn geen overige signalen met betrekking tot dit gebied en ook de toezichthistorie geeft geen aanleiding tot een hogere risico-inschatting.

Opbrengsten

We schatten het risico voor de opbrengsten in als geen tot gering. Op instellingsniveau liggen jaar- en diplomaresultaat boven het landelijk gemiddelde. Bovendien liggen nagenoeg alle opleidingen voor het diploma- en jaarresultaat boven de inspectienorm. Een enkele kleine opleiding laat schommelingen zien maar deze zijn niet zodanig dat van een verhoogd risico gesproken kan worden met betrekking tot de opbrengsten.

Het percentage voortijdig schoolverlaters ligt bij HMC onder het landelijk gemiddelde en laat derhalve ook geen risico's zien.

Tevredenheid studenten/medewerkers/werkgevers

We schatten het risico voor de tevredenheid van de studenten, medewerkers en werkgevers in als geen tot gering. De studenttevredenheid zoals gemeten in de

JOB-enquête is over het algemeen hoog. Het HMC houdt tussentijds zelf ook enquêtes onder studenten (ROC Spiegel) over verschillende onderwerpen zoals docenten en examinering. Deze enquêtes laten een hoge tevredenheid zien. Ook de medewerkers worden bevraagd middels een medewerkersenquête. De resultaten zijn over het algemeen positief. Alleen wat de werkdruk betreft scoort het HMC onder het gemiddelde van de overige vakscholen die deze enquête hebben afgenomen. Dit heeft de aandacht van het management. Tenslotte worden ook de bpv-bedrijven bevraagd. Hierbij willen we opmerken dat deze meting door het lage aantal bevraagden niet als representatief voor de hele instelling gezien kan worden. Daarnaast ontbreekt de mogelijkheid de resultaten uit te splitsen naar locatie of team waardoor het niet altijd meteen zichtbaar is waar eventuele verbeteracties gewenst zijn.

Stabiliteit organisatie en management

We schatten het risico voor de stabiliteit van de organisatie in als geen tot gering. Het college van bestuur bestaat uit één persoon, ondersteund door de twee locatiedirecteuren. Momenteel zijn er drie teamleiders per locatie; in Rotterdam en Amsterdam komt er een vierde teamleider bij om de werklust beter te verdelen.

Financiële continuïteit

We zien geen verhoogde risico's voor de financiële continuïteit. Dit blijkt uit de financiële risicoanalyse die is uitgevoerd (zie toelichting in paragraaf 3.2).

Samenvattend

We constateren dat er geen risico's zijn voor de onderwijskwaliteit en beoordelen de kwaliteitsborging van de instelling als voldoende.

We gaan ervan uit, dat de instelling voldoende zicht heeft op de onderwijskwaliteit en in staat is om ook in de toekomst de risico's voor de onderwijskwaliteit te voorkomen, dan wel vroegtijdig te signaleren en te verhelpen.

4 RESULTATEN PER OPLEIDING

In dit hoofdstuk lichten wij per onderzochte opleiding het resultaat van het kwaliteitsonderzoek toe. We geven per gebied aan wat het oordeel is (goed, onvoldoende, voldoende, slecht) en verantwoorden ons over het oordeel.

4.1 Interieuradviseur

Het kwaliteitsonderzoek bij Interieuradviseur, 90940, niveau 4, bol, locatie Rotterdam heeft geleid tot de volgende oordelen:

Kwaliteitsgebied	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht
1 Onderwijsproces		•		
2 Examinering en diplomering		•		
3 Opbrengsten		•		
4 Kwaliteitsborging		•		

Kwaliteitsgebied	Voldoet	Voldoet niet
5 Naleving wettelijke vereisten	•	

Gebied 1: Onderwijsproces	Voldoende	Onvoldoende
<i>Programma</i>		
1.1 Samenhang	•	
1.2 Maatwerk	•	
<i>Leren in de onderwijsinstelling</i>		
1.3 Didactisch handelen*	•	
1.4 Leertijd	•	
1.5 Leeromgeving	•	
<i>Begeleiding</i>		
1.6 Intake & plaatsing	•	
1.7 Studieloopbaanbegeleiding*	•	
1.8 Zorg	•	
<i>Leren in de beroepspraktijk</i>		
1.9 Beroepspraktijkvorming*	•	

Gebied 2: Examinering en diplomering	Voldoende	Onvoldoende
2.1 Exameninstrumentarium*	•	
2.2 Afname en beoordeling*	•	
2.3 Diplomering*	•	

Gebied 3: Opbrengsten		Voldoende	Onvoldoende
3.1	Rendement	•	

Gebied 4: Kwaliteitsborging		Voldoende	Onvoldoende
4.1	Sturing *	•	
4.2	Beoordeling *	•	
4.3	Verbetering en verankering *	•	
4.4	Dialogo en verantwoording	•	

Gebied 5: Naleving wettelijke vereisten		Voldoet	Voldoet niet
5.1	Naleving wettelijke vereisten	•	

De aspecten met een * zijn kernaspecten, zie bijlage I voor normering per gebied.

Beschouwing

Algemeen

De opleiding interieuradviseur is met ruim 700 studenten de grootste opleiding van de locatie Rotterdam. Kenmerkend voor de opleiding is, ondanks de grootte, de prettige sfeer die zowel door studenten als docenten en management wordt genoemd als het pluspunt van de opleiding. Een ander kenmerk van de opleiding zoals het HMC deze uitvoert is de aandacht voor vakmanschap in het programma. Zo worden vakken aangeboden die niet op het eerste gezicht raakvlakken kennen met het kwalificatiedossier. Deze vakken dragen echter bij aan dat vakmanschap en aan inhoudelijke verdieping van de opleiding. De organisatie en de communicatie kunnen echter wel verbeterd worden, zo blijkt uit de gesprekken.

Onderwijsproces

Het onderwijsproces beoordelen we als voldoende. Aan alle aspecten is voldaan.

Het programma kent voldoende samenhang en biedt voldoende mogelijkheden voor maatwerk. Naast alle werkprocessen uit het kwalificatiedossier en de avo-vakken, biedt het HMC verdieping in de vorm van praktische vakken als meubelstofferen. Het reguliere programma bedraagt vier jaar. Na een oriëntatiefase die het eerste halfjaar van de opleiding beslaat, wordt bepaald of studenten de versnelde variant van drie jaar kunnen volgen. Voor studenten die onverhoopt vertraging oplopen, zijn er voldoende mogelijkheden voor remediëring om ze toch binnen die vier jaar naar een diploma te leiden.

Het didactisch handelen, de leertijd en leeromgeving beoordelen we als voldoende.

De studenten worden in de lessen voldoende begeleid door de docenten. De werkvormen zijn afwisselend en er wordt gewerkt met projecten. Zo werken bijvoorbeeld twee klassen samen aan een project waarbij studenten van de ene klas opdrachtgever zijn van een interieuradvies voor studenten uit de andere klas. Op deze wijze worden de verschillende vaardigheden van de studenten geoefend en leren ze op een praktische manier en in een veilige omgeving het vak. Ondanks de studieduur van vier jaar, is de werkdruk door de extra verdiepende vakken voldoende. Wij constateren een hoge mate van tevredenheid over de veilige sfeer gedurende de opleiding; dit geldt zowel voor studenten als voor docenten en management. De materiële voorzieningen zoals ontwerpprogrammatuur sluit aan bij de huidige beroepspraktijk.

De intake en plaatsing, de studieloopbaanbegeleiding en de zorg beoordelen we als voldoende. De zorg is een sterk punt bij de opleiding. Bij de intake wordt de zorgbehoefte in ruim voldoende mate geïnventariseerd. De geboden zorg sluit goed aan bij de behoefte van de student en afspraken worden nagekomen. Alle studenten krijgen een intake met een AMN-test en een motivatiegesprek. De opleiding inventariseert naast de zorgbehoefte het voortraject van de studenten. Gegevens uit de intake vormen mede input voor de beslissing of een student al dan niet het verkorte traject volgt na de oriëntatiefase. Bij de intake is eveneens aandacht voor voorlichting over het arbeidsmarktperspectief. Deze is landelijk niet hoog, maar studenten die aan het HMC deze opleiding hebben gevolgd, komen veelal aan een baan.

Studenten zijn over het algemeen tevreden over de sfeer en veiligheid alsook over de opleiding, zo bleek uit de gesprekken met de studenten. Een belangrijk aandachtspunt bij de studieloopbaanbegeleiding is dat studenten soms aan de late kant worden geïnformeerd over wijzigingen in het programma. De basisinformatie over de uitvoering voldoet; studenten weten hoe hun opleiding in grote lijnen is vormgegeven. Een tweede aandachtspunt is dat meer aandacht geschonken dient te worden aan het eenduidig handelen en het nakomen van gemaakte afspraken door docenten, management en overige medewerkers. Het risico bestaat dat bij onduidelijkheden studenten delen van lessen missen dat ten koste kan gaan van de betrokkenheid van studenten bij hun opleiding.

De beroepspraktijkvorming beoordelen we als voldoende. Ondanks het geringe landelijke arbeidsmarktperspectief zijn er voldoende bpv-plaatsen beschikbaar voor de studenten van het HMC. Studenten en bedrijven worden voldoende voorbereid op de bpv. Een docent van de opleiding bezoekt de studenten één maal per periode en bespreekt met de praktijkbegeleider en de student de voortgang en eventuele bijzonderheden. Het wordt studenten makkelijk gemaakt om hun stage in het buitenland te volgen. Dit wordt als zeer positief

ervaren. Minder positief zijn de studenten over de wijze van het vinden van een bpv-plaats. Het komt voor dat studenten op het laatste moment een geschikte stageplaats hebben gevonden. Heldere communicatie in de richting van de studenten zou de tevredenheid over dit proces kunnen verhogen.

Examinering en diplomering

De examinering en diplomering beoordelen we als voldoende. Aan alle aspecten is voldaan.

Het exameninstrumentarium voldoet, omdat het aansluit op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen. Het instrumentarium is ontwikkeld door de instelling en wordt na elke examenperiode geëvalueerd en bijgesteld. Zo is in het nieuwste instrumentarium het beoordelingsmodel gewijzigd. Het nieuwe materiaal biedt meer mogelijkheden voor een integrale beoordeling van een creatief proces in plaats van het afvinken van vaardigheden. Dit overigens zonder in te boeten aan eenduidigheid voor de beoordelaar(s).

Het exameninstrumentarium voor Nederlands en Engels sluit aan op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen. Het exameninstrumentarium voor Engels is ingekocht bij Deviant en is voldoende bevonden. Het instrumentarium voor Nederlands is zelf ontwikkeld voor alle vaardigheden. De vaardigheden spreken en gesprekken voeren zijn geïntegreerd in het beroepsgerichte examen.

De examenprocessen van afname en beoordeling zijn voldoende deugdelijk verlopen. Voor alle examens geldt dat de opleiding voldoende waarborgen ingebouwd heeft om de afname en beoordeling zo objectief mogelijk te laten plaatsvinden. Bij de beoordeling van kerntaak 1 en 2 op school maakt men gebruik van het vier-ogenprincipe. Bij eventuele twijfel of discussie tussen de twee beoordelaars, volgt een (bindend) advies van een specialist. Overigens hebben de beoordelaars voorafgaand aan het examen ook een gesprek om zodoende afstemming te krijgen over het beoordelingsmodel. De praktijkbegeleider beoordeelt kerntaak 3 in de bpv, op de instelling worden achteraf de producten die de studenten opleveren beoordeeld door een docent.

De diplomering is voldoende deugdelijk en geborgd. De examencommissie van de locatie Rotterdam heeft voldoende zicht op de examinering. Ze woont steekproefsgewijs de examinering op school bij om zicht te houden op de afname en beoordeling. De producten die studenten opleveren na de examinering in de bpv worden steekproefsgewijs bekeken door de examencommissie. Ze maakt resultatenanalyses waaruit eventueel

verbeteringen kunnen voortvloeien van het instrumentarium. Daarnaast worden studenten bevraagd na elk examen en vindt er analyse van de uitkomsten van deze enquêtes plaats ter verbetering. Als punt van aandacht zien wij de archivering van de examendossiers: enkele benodigde onderdelen worden op verschillende plaatsen bewaard. Dit bemoeilijkt het verkrijgen van een compleet beeld en kan zo een risico vormen voor de besluitvorming.

Opbrengsten

De opbrengsten zijn voldoende omdat het jaarresultaat (72,5 procent) en het diplomaresultaat (73,9 procent) boven de norm liggen.

Voor deze beoordeling, gebaseerd op de BRON-gegevens 2013-2014 zijn de resultaten van bc084, niveau 4 gebruikt. In bijlage II staan de opleidingen die betrokken zijn bij het bepalen van de opbrengsten.

Kwaliteitsborging

De kwaliteitsborging beoordelen we als voldoende. Aan alle aspecten is voldaan. Hierna volgt een toelichting per aspect.

De sturing beoordelen we als voldoende. Het jaarplan voor de opleiding is ook vormgegeven volgens de HMC-brede A3-systematiek en kent daardoor voldoende aansluiting met de plannen op overige organisatielagen. Het team heeft haar eigen doelen als succesbepalende factoren (sbf's) geformuleerd. Aandachtspunt hierbij is dat sommige doelen meer als acties zijn beschreven en derhalve niet allemaal even specifiek en meetbaar zijn. Het plan biedt echter wel voldoende houvast voor het management om sturing te geven aan de opleiding. Aan de continuïteit in het leidinggevend personeel wordt momenteel gewerkt door het aantrekken van een tweede teamleider voor dit grote team.

De beoordeling beoordelen we als voldoende. De opleiding beoordeelt in voldoende mate de eigen kwaliteit en heeft zicht op de voortgang van de gestelde doelen. Verschillende tevredenheidsmetingen zorgen voor zicht op de kwaliteit van het onderwijs. Daarnaast vinden er lesbezoeken plaats door de teamleider die besproken en geëvalueerd worden. Mede hierdoor heeft en houdt de teamleider zicht op de onderwijskwaliteit. Van de acties die horen bij de sbf's uit het A3-jaarplan wordt eveneens de voortgang bijgehouden. De zelfevaluatie die is ingevuld voor de opleiding kan aan kracht winnen door het team meer te betrekken bij de totstandkoming ervan. In 2014 heeft bij deze opleiding een audit plaatsgevonden onder begeleiding van een extern deskundige. De uitkomsten van de verschillende metingen worden geanalyseerd. Als aandachtspunt merken wij hierbij op dat deze meer diepgang en scherpte kunnen krijgen. Zo kan sterker tot de kern van een (eventueel) probleem

doorgedrongen worden zodat de maatregelen beter aansluiten bij de eventuele tekortkomingen.

De verbetering en verankering beoordelen we als voldoende. De kwaliteitszorg en de bijbehorende verantwoordelijkheden zijn door de (nieuwe) A3-systematiek helder voor alle betrokkenen. Er is binnen het HMC veel aandacht en ruimte voor deskundigheidsbevordering. Alle docenten hebben een pedagogisch-didactische scholing gevolgd en krijgen daarnaast tijd voor individuele en inhoudelijke scholing op basis van behoefte. Ook voor de deskundigheid van assessoren intern en extern is aandacht; alle assessoren hebben een scholing of training gevolgd.

De dialoog en verantwoording beoordelen we als voldoende. De interne dialoog over de kwaliteit wordt vormgegeven in de gesprekscyclus als onderdeel van het kwaliteitszorgsysteem. Er is voldoende dialoog met het werkveld, mede door de bpv-bezoeken die de docenten afleggen en de actieve werkveldcommissies.

Wettelijke vereisten

De opleiding voldoet aan de onderzochte wettelijke eis(en) omdat, voor zover onderzocht, is vastgesteld dat de bepalingen zijn nageleefd.

Schoolkosten/wettelijke bijdragen

De opleiding voldoet aan de eisen gesteld in artikel 8.1.4 van de WEB.

4.2 Verkoper (Verkoper detailhandel)

Het kwaliteitsonderzoek bij Verkoper (Verkoper detailhandel), 93751, niveau 2, bol, locatie Amsterdam heeft geleid tot de volgende oordelen:

Kwaliteitsgebied	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht
1 Onderwijsproces	•			
2 Examinering en diplomering		•		
3 Opbrengsten		•		
4 Kwaliteitsborging		•		

Kwaliteitsgebied	Voldoet	Voldoet niet
5 Naleving wettelijke vereisten	•	

Gebied 1: Onderwijsproces		Voldoende	Onvoldoende
<i>Programma</i>			
1.1	Samenhang	•	

Gebied 1: Onderwijsproces		Voldoende	Onvoldoende
1.2	Maatwerk	•	
<i>Leren in de onderwijsinstelling</i>			
1.3	Didactisch handelen*	•	
1.4	Leertijd	•	
1.5	Leeromgeving	•	
<i>Begeleiding</i>			
1.6	Intake & plaatsing	•	
1.7	Studieloopbaanbegeleiding*	•	
1.8	Zorg	•	
<i>Leren in de beroepspraktijk</i>			
1.9	Beroepspraktijkvorming*	•	

Gebied 2: Examinering en diplomering		Voldoende	Onvoldoende
2.1	Exameninstrumentarium*	•	
2.2	Afname en beoordeling*	•	
2.3	Diplomering*	•	

Gebied 3: Opbrengsten		Voldoende	Onvoldoende
3.1	Rendement	•	

Gebied 4: Kwaliteitsborging		Voldoende	Onvoldoende
4.1	Sturing *	•	
4.2	Beoordeling *	•	
4.3	Verbetering en verankering *	•	
4.4	Dialogoog en verantwoording	•	

Gebied 5: Naleving wettelijke vereisten		Voldoet	Voldoet niet
5.1	Naleving wettelijke vereisten	•	

De aspecten met een * zijn kernaspecten, zie bijlage I voor normering per gebied.

Beschouwing

Algemeen

De opleiding Verkoper is een opleiding waarin creativiteit een belangrijk onderdeel vormt van het curriculum en waarbinnen docenten hun werkervaring in de woon-, design- en ontwerpbranche optimaal inzetten. Kenmerkend voor deze opleiding is de veilige, open sfeer en het respect en de gedrevenheid waarmee de docenten, teamleider en studenten elkaar benaderen.

De docenten en het management hebben een duidelijke onderwijsvisie en durven keuzes te maken betreffende de inrichting van het onderwijs en de examinering.

Onderwijsproces

Het onderwijsproces beoordelen we als goed. Aan alle aspecten is in ruime mate voldaan.

Het programma kent voldoende samenhang en biedt voldoende mogelijkheden tot maatwerk. Het onderwijsprogramma sluit aan bij het kwalificatiedossier en kent een heldere opbouw. De leerlijn praktijkuitdagingen (beroepsgerichte projecten) vormt een essentieel onderdeel van de opleiding omdat hier de benodigde basisvaardigheden van het beroep worden aangeleerd. De specialisatie voor de woon- en interieurbranche is zichtbaar in de programmering door de toevoeging van creatieve vakken aan het curriculum. De signatuur van de opleiding is daarom voor zowel studenten als het afnemende veld zichtbaar en herkenbaar.

De opleiding heeft veel studenten die willen en kunnen doorstromen naar een aansluitende niveau 3 opleiding bij het HMC. De opleiding speelt daar wat maatwerk betreft sterk op in door verdiepende en verbredende opdrachten aan te bieden. Versnelling van de opleiding is niet mogelijk, wat een bewuste keuze van de opleiding is. Vertraging is wel mogelijk maar het komt niet veel voor. Jaarlijks nemen alle examenkandidaten deel aan een expositie van werkstukken waar awards worden uitgereikt die kunnen leiden tot een excellentieverklaring.

Het didactisch handelen, de leertijd en de leeromgeving beoordelen we als voldoende.

De leeractiviteiten zijn gestructureerd en voor studenten zijn doel, nut en samenhang duidelijk. Er is daarbij ruimte voor het zelfstandig werken aan beroepsgerichte projecten. Studenten zijn tevreden over de lessen en de feedback die zij van docenten krijgen. Deze feedback stimuleert hen om op een hoger niveau te presteren. De leertijd wordt efficiënt gebruikt omdat er sprake is van een goed leerklimaat waarin studenten geconcentreerd bezig zijn met de opdrachten.

De intake en plaatsing, de studieloopbaanbegeleiding en de zorg beoordelen we als voldoende.

Het team kent een uitvoerige intake, aan de hand van een capaciteitentest en gesprekken met aankomende studenten en hun ouders. De opleiding borgt zo dat zorgvuldig wordt nagegaan of de opleiding past bij de student. Daarnaast worden tijdens de intake de mogelijkheden tot interne doorstroming naar een opleiding op niveau 3 besproken met de student.

De studieloopbaanbegeleiding biedt structuur aan de studenten. Mede door het kleine aantal studenten is er ruim aandacht voor de begeleiding en ontwikkeling

van de student. Zwakkere studenten krijgen voldoende ondersteuning tijdens de lessen waarbij ruimte is voor remediërende activiteiten. Daarnaast zijn er zogenaamde inhaalweken. Op grond van de studievorderingen geeft het docententeam met enige regelmaat een studieadvies waarvoor duidelijke normen zijn vastgelegd. De uitgebrachte studieadviezen door het opleidingsteam zijn onderwerp van gesprek tijdens voortgangsgesprekken tussen de loopbaanbegeleider en de student. Overleggen tussen docenten en de studiecoördinator leiden tijdig tot afspraken over cognitieve of sociaal-emotionele ondersteuning van de studenten die in voldoende mate gemonitord worden.

De beroepspraktijkvorming beoordelen we als voldoende en zien we als een sterk punt van deze opleiding. De stageperiodes worden als zeer waardevol beschouwd door de studenten en de bedrijven. Studenten en bedrijven worden uitgebreid voorbereid op de stageperiodes. Bedrijven en de bpv-begeleiders van de opleiding begeleiden de studenten aan de hand van specifieke opdrachten. Deze opdrachten sluiten goed aan op de lesinhoud en op de kerntaken. Gedurende de stageperiode zijn er voldoende contactmomenten tussen de opleiding en de bpv-plaatsen. Tijdens deze contactmomenten is onder andere de examinering, die gedurende de bpv wordt afgenomen, onderwerp van gesprek. Bpv-begeleiders worden daarbij, sinds kort door middel van een instructiefilmpje, voorbereid op de afname en beoordeling van een proeve van bekwaamheid bij het bedrijf.

Examinering

De examinering en diplomering beoordelen we als voldoende. Aan alle aspecten is voldaan.

Het exameninstrumentarium voldoet omdat het aansluit op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen. Het beroepsgerichte exameninstrumentarium bestaat uit drie kerntaken, waarbij alle werkprocessen per kerntaak op het juiste niveau geëxamineerd worden. De verschillende proeven van bekwaamheid worden in de beroepscontext en in simulatie afgenomen. De opleiding heeft hiermee gezorgd voor een gedegen examineringssystematiek.

Het exameninstrumentarium voor Nederlands sluit aan op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen. De exameninstrumenten voor de taalvaardigheden spreken, gesprekken voeren en schrijven zijn ingekocht bij Deviant. Dit exameninstrumentarium is eerder door de inspectie als voldoende beoordeeld en wordt ongewijzigd ingezet.

De examenprocessen van afname en beoordeling zijn voldoende deugdelijk verlopen. Een deel van het beroepsgerichte examen wordt afgenomen door beoordelaars in het bpv-bedrijf zodat er sprake is van een authentieke situatie. De beoordelaars zijn geïnstrueerd door docenten tijdens een bpv-bezoek en sinds kort door middel van een instructiefilmpje waarbij wordt aangegeven hoe de beoordeling uitgevoerd dient te worden. Het andere deel van de beroepsgerichte examinering is vormgegeven in simulaties op school waarbij de reële beroepspraktijk zo goed mogelijk wordt nagebootst. Het team heeft hiervoor gekozen om zo een adequate borging van de betrouwbaarheid van afname en onafhankelijke beoordeling van het beroepsgerichte deel te bewerkstelligen. De waarborg van de betrouwbaarheid van deze examens is zo georganiseerd dat er sprake is van twee beoordelaars, waaronder een werkvelddeskundige.

In de examensystematiek dienen beoordelaars enkel bij een onvoldoende beoordeling een onderbouwing te geven op het beoordelingsformulier. Het zicht van de examencommissie op de betrouwbaarheid zou vergroot worden als ook voldoende en/of goede resultaten onderbouwd zouden worden op het beoordelingsformulier.

De diplomering is voldoende deugdelijk en geborgd. De teamleider controleert examendossiers op volledigheid en inhoud alvorens de kandidaten worden voorgedragen voor diplomering aan de examencommissie. De examencommissie controleert de resultaten. Mede door de dubbele controle is er sprake van een zorgvuldige besluitvorming.

De examencommissie heeft voldoende zicht en grip op de kwaliteit van de examinering door resultatenanalyses uit te voeren, door structureel examens te evalueren en door steekproefsgewijs afnames van examens op school te observeren. In de verslagen van de examencommissie wordt zichtbaar op welke manier geconstateerde tekorten aan bod komen en hoe eventuele vervolgacties worden uitgezet. Een aandachtspunt is echter het sterker zicht houden op de examinering in de bpv.

Opbrengsten

De opbrengsten zijn voldoende, omdat het jaarresultaat (76,2 procent) en het diplomaresultaat (73,7 procent) boven de norm liggen.

Voor deze beoordeling, gebaseerd op de BRON-gegevens 2013-2014 zijn de resultaten van bc222, niveau 2 gebruikt. In bijlage II staan de opleidingen die betrokken zijn bij het bepalen van de opbrengsten.

Kwaliteitsborging

De kwaliteitsborging beoordelen wij als voldoende. Aan alle aspecten is voldaan.

De sturing beoordelen we als voldoende, omdat de opleiding in aansluiting op de strategische beleidsdoelstellingen binnen de A3-systematiek plannen heeft opgesteld die gebruikt worden om sturing te geven aan het team. In de bijbehorende onderlegger zijn (verbeter-) acties zichtbaar die belegd en in de tijd gepland zijn binnen het opleidingsteam. De doelstellingen zijn deels nog wel procesmatig van karakter en nog niet altijd voldoende meetbaar en specifiek. Bovendien is er bij het team niet altijd consensus over de inhoud van de doelen. Dit is een aandachtspunt. Er is voldoende relevante managementinformatie beschikbaar.

De beoordeling beoordelen we als voldoende. De kwaliteit van het onderwijs wordt binnen de opleiding gemonitord en doorgaans op staf-niveau geëvalueerd. De monitoring gebeurt door lesobservaties, een zelfevaluatie en er worden tevredenheidsmetingen onder studenten, bpv-bedrijven en medewerkers uitgezet. Daarnaast heeft er een audit plaatsgevonden door een onafhankelijke deskundige. Het management is daardoor op de hoogte van eventuele risico's en tekortkomingen in de kwaliteit van het onderwijs bij deze opleiding. Deze risico's en tekortkomingen worden met vaste regelmaat besproken binnen de vaste overlegstructuur van het opleidingsteam. De uitgevoerde zelfevaluatie zou aan kracht kunnen winnen door per criterium een duidelijkere onderbouwing te geven van de sterke en/of zwakke punten.

De verbetering en verankering beoordelen we als voldoende. Er is een vastgelegde kwaliteitscyclus waarbinnen de vaste overlegstructuur en de periodieke bijstelling van het teamplan essentiële onderdelen zijn. Verbeterplannen passen bij geconstateerde tekorten. Op het gebied van deskundigheidsbevordering staat het functioneren van de docent centraal middels een scholingstraject. Het management wil, om zich verder te profileren, topdocenten binnen de gelederen. Het teamplan en de verantwoordelijkheid voor de kwaliteitszorg is binnen het team op passende wijze belegd.

De dialoog en verantwoording is voldoende. Intern zijn er regelmatig gesprekken met studenten en medewerkers. Op instellingsniveau is er een deelnemersraad. De externe dialoog met het bedrijfsleven over het onderwijs en de examinering vindt plaats in de vorm van een brancheadviescommissie. Ook heeft het Hout- en Meubileringscollege een duidelijke rol in landelijke onderwijs-gremia zoals bedrijfstakgroepen, paritaire commissies en werkgroepen.

Wettelijke vereisten

De opleiding voldoet aan de onderzochte wettelijke eisen.

Schoolkosten/wettelijke bijdragen

De opleiding voldoet aan de eisen gesteld in artikel 8.1.4.

4.3 Werkvoorbereider houtbranche (Werkvoorbereider timmerindustrie)

Het kwaliteitsonderzoek bij Werkvoorbereider houtbranche (Werkvoorbereider timmerindustrie), 94652, niveau 4, bol, locatie Rotterdam heeft geleid tot de volgende oordelen:

Kwaliteitsgebied	Goed	Voldoende	Onvoldoende	Slecht
1 Onderwijsproces			•	
2 Examinering en diplomering		•		
3 Opbrengsten		•		
4 Kwaliteitsborging			•	

Kwaliteitsgebied	Voldoet	Voldoet niet
5 Naleving wettelijke vereisten	•	

Gebied 1: Onderwijsproces	Voldoende	Onvoldoende
<i>Programma</i>		
1.1 Samenhang		•
1.2 Maatwerk	•	
<i>Leren in de onderwijsinstelling</i>		
1.3 Didactisch handelen*		•
1.4 Leertijd	•	
1.5 Leeromgeving	•	
<i>Begeleiding</i>		
1.6 Intake & plaatsing	•	
1.7 Studieloopbaanbegeleiding*	•	
1.8 Zorg	•	
<i>Leren in de beroepspraktijk</i>		
1.9 Beroepspraktijkvorming*	•	

Gebied 2: Examinering en diplomering	Voldoende	Onvoldoende
2.1 Exameninstrumentarium*	•	
2.2 Afname en beoordeling*	•	
2.3 Diplomering*	•	

Gebied 3: Opbrengsten		Voldoende	Onvoldoende
3.1	Rendement	•	

Gebied 4: Kwaliteitsborging		Voldoende	Onvoldoende
4.1	Sturing *	•	
4.2	Beoordeling *		•
4.3	Verbetering en verankering *		•
4.4	Dialogo en verantwoording		•

Gebied 5: Naleving wettelijke vereisten		Voldoet	Voldoet niet
5.1	Naleving wettelijke vereisten	•	

De aspecten met een * zijn kernaspecten, zie bijlage I voor normering per gebied.

Beschouwing

Algemeen

De opleiding werkvoorbereider timmerindustrie is, met 34 studenten, binnen HMC een van de kleinere opleidingen en wordt door het team Hout+ verzorgd. Vanwege het betrekkelijk geringe aantal studenten wordt het onderwijs voor een groot deel in combinatieklassen verzorgd.

De opleiding kent ontevreden studenten, die op allerlei opleidingsaspecten kritiek hebben. Er is door management en team gewerkt aan verbetering van deze situatie. Tot nu toe echter met onvoldoende resultaat.

Onderwijsproces

Het onderwijsproces beoordelen we als onvoldoende, omdat niet voldaan is aan de aspecten samenhang en didactisch handelen.

Het programma sluit weliswaar aan bij het kwalificatiedossier, maar schiet in de uitvoering tekort. Een herziening van het onderwijscurriculum om een verbeterde samenhang te realiseren, met daarnaast een verkorting van de studieduur tot een driejarig traject, is gaande. In dit kader is tevens een ervaren onderwijskundige aan het team toegevoegd om het veranderingsproces te sturen. De verbeteringen hebben echter nog onvoldoende effect opgeleverd. Er is nog steeds een onvoldoende aansluiting tussen theorie en praktijk, zoals ook door zowel de studenten als diverse stagebedrijven wordt aangegeven. Belangrijke elementen zoals CNC-kennis en kennis van werkvoorbereidingspakketten komen in onvoldoende mate tijdens de opleiding aan de orde.

Maatwerk is voldoende. De opleiding biedt mogelijkheden om te kunnen versnellen, zowel vakgericht als bij de generieke vakken. Ook is er in het aanbod gelegenheid om achterstanden in taal en rekenen weg te werken. Tot

duzver heeft slechts een zeer beperkt aantal studenten van de vakgerichte versnellingsmogelijkheid gebruik gemaakt. Het initiatief daartoe komt vooral vanuit de studenten en in veel mindere mate vanuit de opleiding. Het is een aandachtspunt om de mogelijkheden op dit gebied meer structureel aan te bieden.

De leertijd en de leeromgeving beoordelen we als voldoende. Het didactisch handelen voldoet niet. De lessen worden doorgaans in combinatieklassen gegeven. De studenten zijn ontevreden over de wijze waarop geleerd wordt, de mate van begeleiding in de combinatielessen en wat er geleerd wordt. In de combinatieklassen wordt in onvoldoende mate ingespeeld op de verschillen tussen studenten. De studenten van de onderzochte opleiding geven aan dat zij daardoor te weinig leren tijdens de lessen. Er is bij de lessen vaktheorie teveel sprake van zelfstudie en werken achter de computer. Daarbij wordt niet goed ingespeeld op de behoefte van de individuele student. Bovendien krijgen studenten die examen moeten doen meer begeleiding dan anderen. De docenten begeleiden de studenten minder dan de studenten willen en nodig hebben: zij willen meer gerichte feedback en interactie. Er bestaan ook grote verschillen in aanpak tussen de docenten, bijvoorbeeld in de mate waarin feedback wordt gegeven. Opvallend is dat de studenten meer begeleiding ervaren wanneer de klassen niet gecombineerd zijn. Daarnaast krijgt het gedifferentieerd werken en de hantering van geschikte werkvormen binnen het team geen specifieke aandacht. Met name geldt dat voor de lessen vaktheorie. De actuele kennis van het beroep waarvoor wordt opgeleid schiet tekort binnen het docententeam, waardoor er te weinig geleerd wordt. Het vertrek enige tijd geleden van een vakdocent is daar mede debet aan. Vergroting van beschikbare vakkennis heeft een hoge prioriteit bij het management, een uitbreiding van het aantal vakdocenten is nog gaande. De taal- en rekenlessen voldoen over het algemeen.

De intake en plaatsing, de studieloopbaanbegeleiding en de zorg beoordelen we als voldoende. De opleiding kent een gedegen intake aan de hand van een test en een uitgebreide vragenlijst met een vervolgfase wanneer er extra zorg nodig is. Als aandachtspunt geldt dat de voorlichting over de opleiding aanscherping behoeft om bij de studenten een beter beroepsbeeld te realiseren, voordat met de studie wordt gestart. Dit komt nu niet overeen met de verwachtingen van de studenten op basis van de intake en voorlichting.

De studieloopbaanbegeleiding (slb) krijgt vorm via slb-lessen, met daarbij groeps- en individuele gesprekken. Elke periode is er een adviesgesprek over het vervolg van de opleiding. De kwaliteit van de slb is echter teveel docentafhankelijk en lang niet alles wordt in het registratiesysteem vastgelegd. De docentafhankelijkheid van de slb is ook door de opleiding geconstateerd en

bij het inmiddels ingezette verbeterprogramma speelt de studietoördinator een centrale rol voor wat betreft de professionalisering en begeleiding van de betrokkenen. De zorg voor studenten die extra aandacht nodig hebben is vanuit de intake en de studietoopbaanbegeleiding afdoende vormgegeven. Zo nodig kan intern of extern gespecialiseerde hulp worden geboden.

De beroepspraktijkvorming beoordelen we als voldoende. De plaatsing voldoet; elke student heeft tijdig een stageplek, hoewel dat soms pas op het allerlaatste moment door de opleiding geregeld wordt. De studenten zijn erg tevreden over de begeleiding door het bedrijf. Zoals we bij het programma al vermeldden schiet de aansluiting tussen theorie en praktijk tekort. De studenten beginnen daardoor onvoldoende voorbereid aan de bpv. Hierdoor is een extra inspanning van de bedrijven en studenten nodig om de lacunes tijdig weg te werken, hetgeen leidt tot een onnodige werkdruk.

Examinering en diplomering

De examinering en diplomering beoordelen we als voldoende. Aan alle aspecten is voldaan.

Het exameninstrumentarium voldoet, omdat het aansluit op de uitstroom-eisen en voldoet aan de toetstechnische eisen. Ook de examenprocessen van afname en beoordeling zijn voldoende deugdelijk verlopen.

Het beroepsgerichte exameninstrumentarium wordt ingekocht bij de Stichting Hout & Meubel (SH&M). De examinering bestaat uit een proeve van bekwaamheid (pvb) die uitgevoerd wordt op de bpv-plaats. In de proeve is het kader aangegeven waaraan het uit te voeren werkvoorbereidingsproject moet voldoen. De te vervaardigen producten zoals calculaties, productieplanning en prijsopgaven worden opgenomen in een portfolio. De praktijkbeoordeling op de bpv-plaats wordt door de praktijkbeleider gedaan, die vooraf wordt geïnstrueerd.

De kwaliteit van de producten wordt gecontroleerd in een eindgesprek met de student. Tijdens dit gesprek, dat wordt uitgevoerd door twee assessoren van SH&M, wordt de student bevraagd over kwaliteit van de producten. Het karakter van deze producten is zodanig dat dan ook inzicht wordt verkregen of de handelingen die tot de producten hebben geleid goed zijn uitgevoerd.

Aanvullend op het ingekochte exameninstrumentarium heeft de opleiding enkele elementen toegevoegd die de helderheid ten goede komen, zoals het aangeven van de tijdsduur van de pvb en de cesuur die geldt voor het oordeel 'goed'. De omschrijving van het oordeel 'goed' dient echter nog te worden aangescherpt. Als aandachtspunt geldt dat in het exameninstrumentarium een nadrukkelijk voorschrift ontbreekt om ook de resultaten van het eindgesprek te vermelden op

het beoordelingsformulier. Verder is een uitgebreidere onderbouwing van de beoordeling op zijn plaats, wat vervolgens ook de examencommissie een beter zicht geeft op het verloop van de beoordeling.

Het exameninstrumentarium voor Nederlands en Engels sluit aan op de uitstroomeisen en voldoet aan de toetstechnische eisen. Schrijven/ taalverzorging Nederlands en het gehele exameninstrumentarium voor Engels wordt ingekocht bij Deviant. Deze examens worden ongewijzigd ingezet en zijn eerder door ons als voldoende beoordeeld. Voor lezen en luisteren Nederlands wordt deelgenomen aan het landelijk centraal ontwikkelde examen. Het exameninstrumentarium voor spreken en gesprekken voeren zijn door de instelling zelf ontwikkeld en heeft een beroepsgericht karakter. Wij beoordelen dit instrumentarium als voldoende.

De afname en beoordeling van de taalexamens gebeurt op betrouwbare wijze.

De diplomering is voldoende deugdelijk en geborgd.

De controle op de authenticiteit en het niveau van het uit te voeren project gebeurt door een portfolio-onderzoek en een eindgesprek door de beide externe assessoren met de student. Daarbij wordt ook de kwaliteit van de beoordeelde producten onderzocht. De aard van de uit te voeren opdracht en de op te leveren producten zijn passend bij deze controlemethodiek. Deze assessoren zijn geschoold en gecertificeerd door SH&M. De examencommissie verricht vervolgens steekproefsgewijze, vooral instrumentele checks op de examendossiers.

Wij zien hierbij verbetermogelijkheden in de borgingssystematiek. Allereerst door een meer systematische opbouw van de portfolio's, zoals ook is voorgeschreven in het exameninstrumentarium, waardoor het foutenrisico vermindert. Verder zal de borging aan waarde winnen door een directer inzicht van de commissie in de kwaliteit van de beoordelingen van zowel praktijkopleiders als assessoren.

De besluitvorming rondom het verstrekken van diploma's gebeurt op afdoende wijze.

Opbrengsten

De opbrengsten zijn voldoende, omdat het jaarresultaat (91,2 procent) en het diplomaresultaat (96,9 procent) boven de norm liggen.

Voor deze beoordeling, gebaseerd op de BRON-gegevens 2013-2014 zijn de resultaten van de bc-id 235, niveau 4 gebruikt. In bijlage II staan de opleidingen die betrokken zijn bij het bepalen van de opbrengsten.

Kwaliteitsborging

De kwaliteitsborging beoordelen we als onvoldoende, omdat niet voldaan is aan de aspecten beoordeling, verbetering en verankering en dialoog en verantwoording. Hierna volgt een toelichting per aspect.

De sturing beoordelen we als voldoende. De benodigde sturingsinformatie is beschikbaar. Het teamplan van team Hout+ sluit aan bij de uitgangspunten en de centraal vastgestelde richtlijnen zoals die zijn vermeld in het locatieplan. In de bijbehorende onderlegger zijn, zij het beknopt, de voorgenomen acties vermeld. De lopende activiteiten in het teamplan worden via een dashboardsystematiek bewaakt.

De beoordeling beoordelen we als onvoldoende. Er ontbreekt een goede analyse van de gegevens die bij de monitoring van de onderwijskwaliteit zijn verkregen. Het management is daardoor in onvoldoende mate op de hoogte van de ernst en de oorzaak van de ontevredenheid van de studenten. In het kader van de instellingsbrede auditsystematiek, waarbij externe deskundigen zijn betrokken, vinden wel regelmatig binnen het team Hout+ audits plaats. Daarnaast is er een zelfevaluatie.

De verbetering en verankering is onvoldoende. Verbeteracties hebben de ontevredenheid bij de studenten niet weggenomen. Wij zien dat er acties worden ingezet, maar dat niet altijd helder is waarom dit gebeurt en wat het beoogde effect is. Zo wordt er bijvoorbeeld gewerkt aan scholing van docenten (beheersing van de vijf rollen), maar is het effect in onvoldoende mate zichtbaar.

De dialoog en verantwoording beoordelen we als onvoldoende.

Het overleg met de studenten is vormgegeven via regelmatig overleg met klassenvertegenwoordigers en via klassenbezoek van de teamleider. Voor zover er sprake is van dialoog met studenten rondom de onderzochte opleiding, is deze niet effectief en voldoet daarom niet. Er bestaat een grote ontevredenheid bij de studenten. Dit gegeven komt echter doorgaans in onvoldoende mate aan

de orde tijdens het overleg, zoals blijkt uit verslagen en gesprekken met studenten. Deze ontevredenheid was al goed zichtbaar in het JOB-onderzoek van 2014 en was daarvoor ook al bij het management bekend. Binnen het samenwerkingsverband Houttalent is er een actieve dialoog met het (timmer)bedrijfsleven over de vormgeving van de opleiding en de stagemogelijkheden binnen de timmerindustrie.

Wettelijke vereisten

De opleiding voldoet aan de onderzochte wettelijke eisen.

5 BIJLAGEN

Bijlage I Normeringen kwaliteitsgebieden

De normering per gebied is per januari 2015 aangepast (zie het Toezichtkader mbo 2012, Addendum 2015). De normering heeft betrekking op de toezichtperiode 2015-2016.

De normen

Op basis van het onderzoek spreekt de inspectie oordelen uit waarvoor zij gebruikmaakt van een normering. Deze bestaat uit twee stappen:

1. Een normering per aspect: per aspect wordt een beschrijving gegeven. Indicatoren en portretten zijn daarvoor indicierend en richtinggevend.
2. Een normering per kwaliteitsgebied.

Voor de normering van het gebied **Onderwijsproces** zijn drie kernaspecten benoemd. De kernaspecten zijn: aspect 1.3 Didactisch handelen, aspect 1.7 Studieloopbaanbegeleiding en aspect 1.9 Beroepspraktijkvorming.

Normering Onderwijsproces

Goed	<ul style="list-style-type: none">• Aan acht van de negen aspecten is voldaan.• Aan alle kernaspecten is voldaan.• De elementen in het portret worden op een uitstekende wijze uitgevoerd.
Voldoende	<ul style="list-style-type: none">• Aan zeven van de negen aspecten is voldaan.• Aan alle kernaspecten is voldaan.• Er wordt voor het grootste deel aan de omschrijving van de portretten van deze indicatoren voldaan, waaronder de essentiële onderdelen.
Onvoldoende	<ul style="list-style-type: none">• Aan één of meer kernaspecten is niet voldaan.• Aan drie tot acht van de aspecten is niet voldaan.
Slecht	<ul style="list-style-type: none">• Aan geen van de aspecten is voldaan.

Voor de **beoordeling van de opbrengsten** is gebruikgemaakt van onderstaande norm. Voor een oordeel voldoende moet ten minste aan één van de twee normen zijn voldaan.

Normering opbrengsten

Niveau	Jaarresultaat (%)	Diplomaresultaat (%)
1	60,7	45,1
2	56,5	45,2
3	65,3	67,3
4	64,2	67,3

Bij het gebied **Examinering en diplomering** zijn alle aspecten als kernaspect benoemd.

Normering Examinering en diplomering

Goed	<ul style="list-style-type: none">• Aan alle drie de aspecten is voldaan.• De elementen in het portret worden op een uitstekende wijze uitgevoerd.
Voldoende	<ul style="list-style-type: none">• Aan alle drie de aspecten is voldaan.• Er wordt voor het grootste deel aan de omschrijving van de portretten voldaan, waaronder de essentiële onderdelen.
Onvoldoende	<ul style="list-style-type: none">• Aan één of twee aspecten is niet voldaan.
Slecht	<ul style="list-style-type: none">• Aan geen van de drie aspecten is voldaan.

Voor de normering van het gebied **Kwaliteitsborging** zijn drie kernaspecten benoemd. De kernaspecten zijn 4.1 Sturing, 4.2 Beoordeling en 4.3 Verbetering en verankering.

Normering Kwaliteitsborging

Goed	<ul style="list-style-type: none">• Aan alle aspecten is voldaan.• De elementen in het portret worden op een uitstekende wijze uitgevoerd.
Voldoende	<ul style="list-style-type: none">• Aan alle kernaspecten is voldaan.• Er wordt voor het grootste deel aan de omschrijving van de portretten voldaan, waaronder de essentiële onderdelen.
Onvoldoende	<ul style="list-style-type: none">• Aan twee of drie aspecten is niet voldaan.
Slecht	<ul style="list-style-type: none">• Aan alle vier de aspecten is niet voldaan.

Normering **Naleving wettelijke vereisten**: de instelling of opleiding voldoet niet aan de wettelijke bepalingen indien de inspectie vaststelt dat één van deze bepalingen niet wordt nageleefd. Bij sommige bepalingen vloeit de norm direct uit de wet voort. Voor enkele bepalingen zijn nadere operationaliseringen opgesteld (bijvoorbeeld onderwijstijd).

Bijlage II Overzicht bc-id

In deze bijlage is per onderzochte bc-id aangegeven welke opleidingen betrokken zijn bij het bepalen van de opbrengsten.

bc084 niveau 4:

<i>crebo-nr</i>	<i>crebo-naam</i>	<i>bc_id</i>	<i>bc-naam</i>
90940	Interieuradviseur	bc084	Interieuradviseur

Opbouw bc222 niveau 2:

<i>crebo-nr</i>	<i>crebo-naam</i>	<i>bc_id</i>	<i>bc-naam</i>
93751	Verkoper	bc222	Verkoper

Opbouw bc235 niveau 4:

<i>crebo-nr</i>	<i>crebo-naam</i>	<i>bc_id</i>	<i>bc-naam</i>
10927	Werkvoorbereider houtbranche	bc235	Werkvoorbereider houtbranche
94651	Werkvoorbereider houtbranche	bc235	Werkvoorbereider houtbranche
94652	Werkvoorbereider houtbranche	bc235	Werkvoorbereider houtbranche